

Praha 24. 4. 2014

9

Potraty v roce 2013

Abortions in year 2013

Souhrn

Stejně jako v předchozím roce, i v roce 2013 došlo k nepatrnému snížení absolutního počtu potratů, z 37 734 v roce 2012 na 37 687 v roce 2013. Počet samovolných potratů se zvýšil o 192 případů na 13 708 potratů. Uměle bylo v roce 2013 přerušeno 22 714 těhotenství, z toho 4 350 ze zdravotních důvodů. Miniinterrupce představovaly 72,4 % všech uměle ukončených těhotenství. V roce 2013 je podstupovaly zejména ženy svobodné, ženy se středoškolským vzděláním a ženy se dvěma dětmi. Cizinky se na celkovém počtu potratů podílely 5,8 %, celkem bylo evidováno 2 171 potratů cizinek.

Summary

As in previous year, the total number of abortions slightly decreased from 37 734 in 2012 to 37 687 in 2013. The number of spontaneous abortions increased about 192 cases to 13 708 spontaneous abortions. There were 22 714 legally induced abortions in 2013, o. w. 4 350 cases were medically indicated. Menstrual regulations accounted 72.4 % of the total number of legally induced abortions. Especially single women, women with secondary education and women with two children mostly underwent induced abortion till 8th week of pregnancy in 2013. Abortions of foreigners accounted 5.8 %, there were 2 171 cases.

Data pro tuto aktuální informaci byla čerpána z Národního registru reprodukčního zdraví - potraty vedeného v ÚZIS ČR. V dubnu 2012 došlo vstupem zákona č. 372/2011 Sb. v účinnost ke změně sledování potratů. Vlivem této změny jsou od 1. dubna roku 2012 narození bez známek života s porodní hmotností mezi 500 g a 1 000 g, případně délky těhotenství od 22 týdnů do 28 týdnů, považováni za mrtvě narozené. Data uvedená v této aktuální informaci jsou definitivními údaji za rok 2013.

Počet potratů v České republice trvale klesá od roku 2008. Mezi lety 2012 a 2013 došlo celkově ke snížení o 47 na 37 687 potratů. Zatímco počet umělých přerušení těhotenství (UPT) se o 318 případů snížil (22 714 v roce 2013 oproti 23 032 UPT v roce 2012), počet samovolných potratů a počet mimoděložních těhotenství se zvýšil. Samovolné potraty představovaly 36,4 % všech potratů (celkem 13 708 případů), mimoděložní těhotenství se na celkovém počtu potratů podílela 3,4 %. Skupinu „ostatních“ potratů tvoří nejčastěji potraty nelegální. V roce 2013 nebyl zaznamenán žádný takový případ.

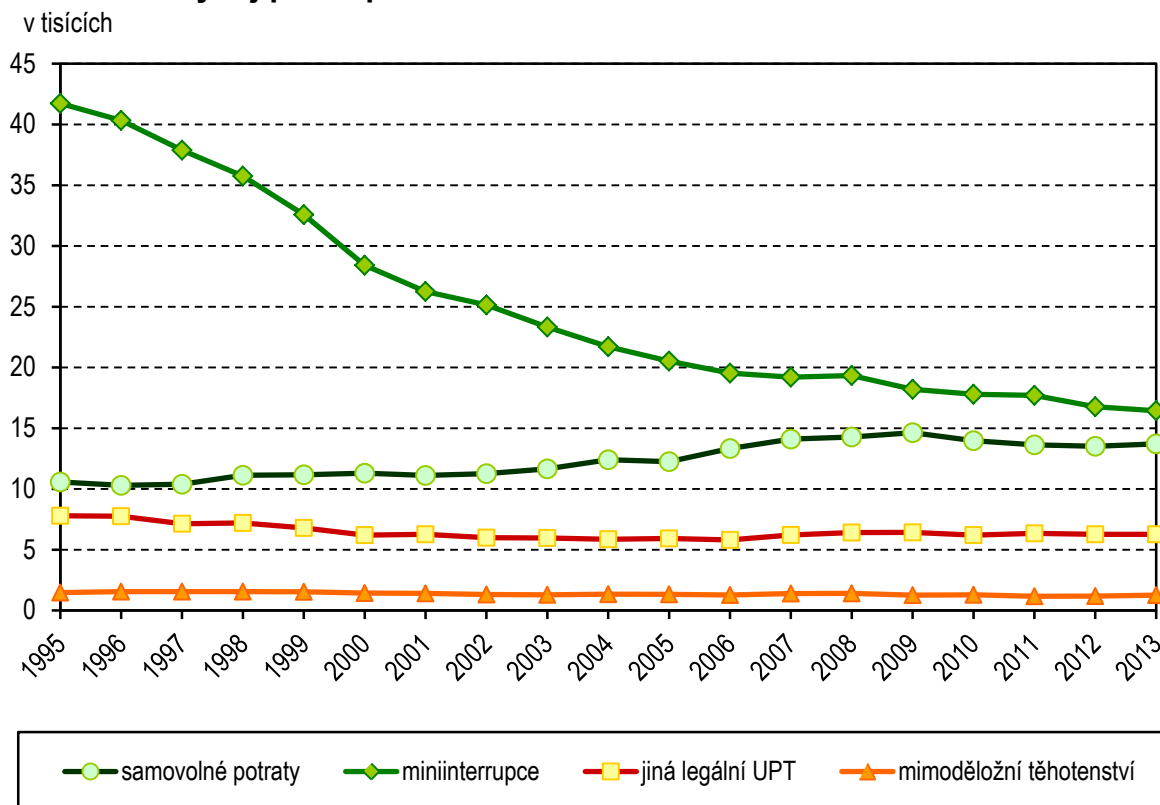
Zastoupení samovolných potratů na celkovém počtu potratů trvale stoupá, podíl 36,4 % v roce 2013 je nejvyšší od roku 1990. Tento trend souvisí s rostoucím počtem chtěných a plánovaných těhotenství, ale také s odkladem rodičovství do vyššího věku. Odborníci se shodují, že s rostoucím věkem ženy stoupá také riziko samovolného potratu. Téměř třetina všech samovolných potratů byla evidována u žen starších 35 let (31,5 %). Nejvyšší zastoupení žen starších 35 let bylo mezi UTP ze zdravotních důvodů (56,8 %).

V roce 2013 bylo evidováno 22 714 umělých přerušení těhotenství. Miniinterrupce, které se provádějí do 7. týdne těhotenství u prvorodiček a do 8. týdne u ostatních rodiček, tvořily 72,4 % všech umělých přerušení těhotenství. Zastoupení miniinterrupcí na celkovém počtu UPT se dlouhodobě snižuje, v roce 1990 tvořily 80,4 % všech UPT. Zastoupení UPT ze zdravotních důvodů naopak stoupá. V roce 1990 představovaly tyto potraty 8,7 % všech UPT, v roce 2013 již 19,2 %.

Tabulka 1: Vývoj počtu potratů českých občanek a cizinek v ČR v letech 1990–2013

Rok	Samovolné potraty	Umělá přerušení těhotenství				Mimoděložní těhotenství	Ostatní	Celkem	z toho cizinky
		miniinterrupce	jiná legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů				
1990	14 772	87 933	21 428	109 361	9 504	1 907	15	126 055	2 361
1991	13 986	84 713	19 568	104 281	8 891	1 764	23	120 054	1 266
1992	13 420	77 586	16 618	94 204	10 314	1 696	4	109 324	880
1993	13 228	57 939	12 696	70 635	15 873	1 579	4	85 446	1 409
1994	11 109	46 609	8 227	54 836	13 217	1 478	11	67 434	1 334
1995	10 571	41 735	7 796	49 531	11 838	1 476	12	61 590	1 447
1996	10 296	40 333	7 753	48 086	11 036	1 560	20	59 962	1 778
1997	10 392	37 882	7 140	45 022	9 709	1 552	7	56 973	2 002
1998	11 128	35 752	7 207	42 959	8 896	1 555	12	55 654	2 356
1999	11 173	32 579	6 803	39 382	7 756	1 536	12	52 103	2 634
2000	11 300	28 418	6 205	34 623	6 472	1 432	15	47 370	2 476
2001	11 116	26 253	6 275	32 528	6 019	1 411	2	45 057	2 576
2002	11 256	25 147	5 995	31 142	5 606	1 321	24	43 743	2 751
2003	11 660	23 325	5 973	29 298	5 385	1 288	58	42 304	2 660
2004	12 402	21 715	5 859	27 574	4 597	1 339	9	41 324	2 254
2005	12 245	20 519	5 934	26 453	4 678	1 324	1	40 023	2 238
2006	13 326	19 537	5 815	25 352	4 779	1 278	3	39 959	2 285
2007	14 102	19 201	6 213	25 414	4 789	1 401	-	40 917	2 658
2008	14 273	19 343	6 417	25 760	4 569	1 413	-	41 446	3 252
2009	14 629	18 211	6 425	24 636	4 567	1 263	-	40 528	3 020
2010	13 981	17 797	6 201	23 998	4 423	1 287	7	39 273	2 659
2011	13 637	17 701	6 354	24 055	4 400	1 172	-	38 864	2 571
2012	13 516	16 768	6 264	23 032	4 488	1 186	-	37 734	2 319
2013	13 708	16 439	6 275	22 714	4 350	1 265	-	37 687	2 171

Vývoj počtu potratů dle druhu v ČR v letech 1995–2013

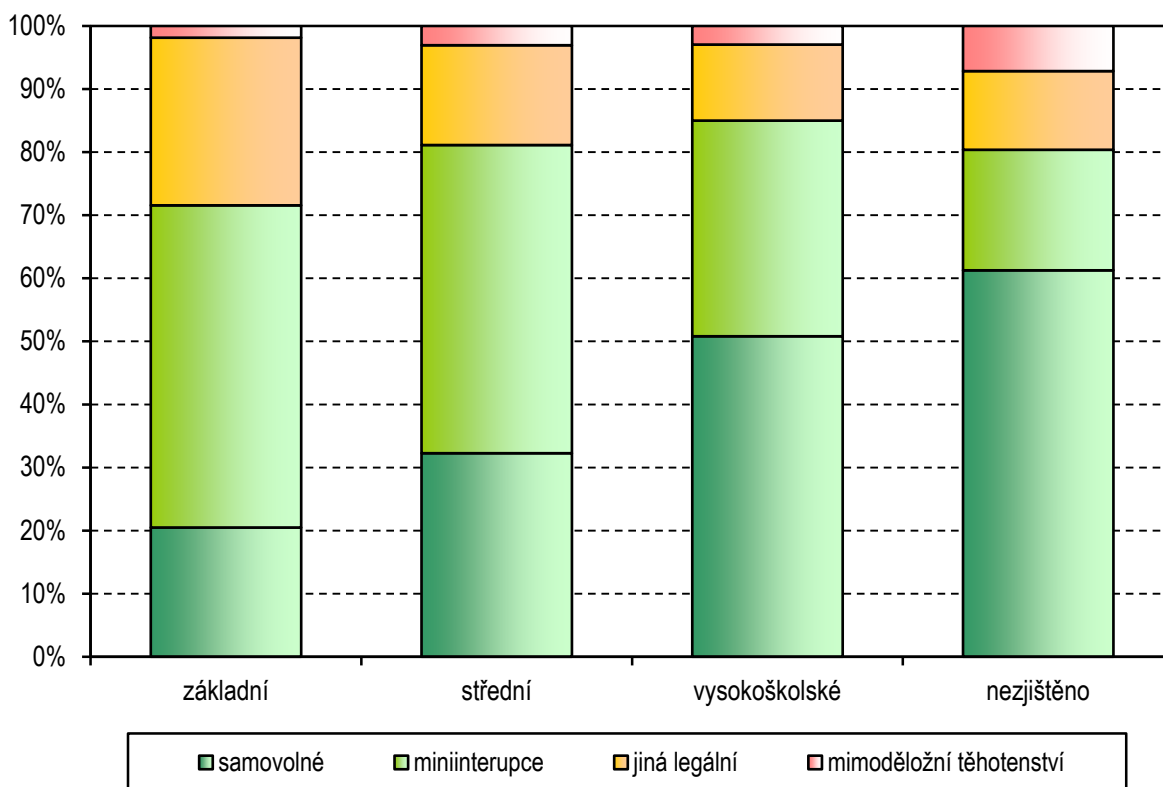
Do 8. týdne těhotenství proběhlo 71,9 % všech potratů. Takto vysoký podíl souvisí právě s možností podstoupit miniinterrupci výhradně do osmého týdne těhotenství. Do osmého týdne bylo provedeno 59,7 % UPT ze zdravotních důvodů a ukončeno 91,4 % mimoděložních těhotenství. Mezi 9–16 týdnem těhotenství proběhlo 25,9 % potratů a 2,2 % potratů pak ještě od 17. do 28. týdne těhotenství. Rozložení potratovosti podle týdne těhotenství do značné míry odpovídá termínům prenatalní diagnostiky, které probíhá v prvním trimestru pomocí ultrazvuku a následně pak v 16. týdnu screening plodové vody.

Tabulka 2: Potraty dle druhu a stáří plodu v týdnech, rok 2013

Stáří plodu v týdnech	Samovolné potraty	Umělá přerušení těhotenství				Mimoděložní těhotenství	Ostatní	Celkem
		miniinterrupce	jiná legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů			
do 8	8 712	16 439	798	17 237	2 596	1 156	-	27 105
9–16	4 657	-	4 998	4 998	1 275	106	-	9 761
17–28	339	-	479	479	479	3	-	821
celkem	13 708	16 439	6 275	22 714	4 350	1 265	0	37 687
		podíl v %						
do 8	63,55	100,00	12,72	75,89	59,68	91,38	-	71,92
9–16	33,97	-	79,65	22,00	29,31	8,38	-	25,90
17–28	2,47	-	7,63	2,11	11,01	0,24	-	2,18
celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	-	100,00

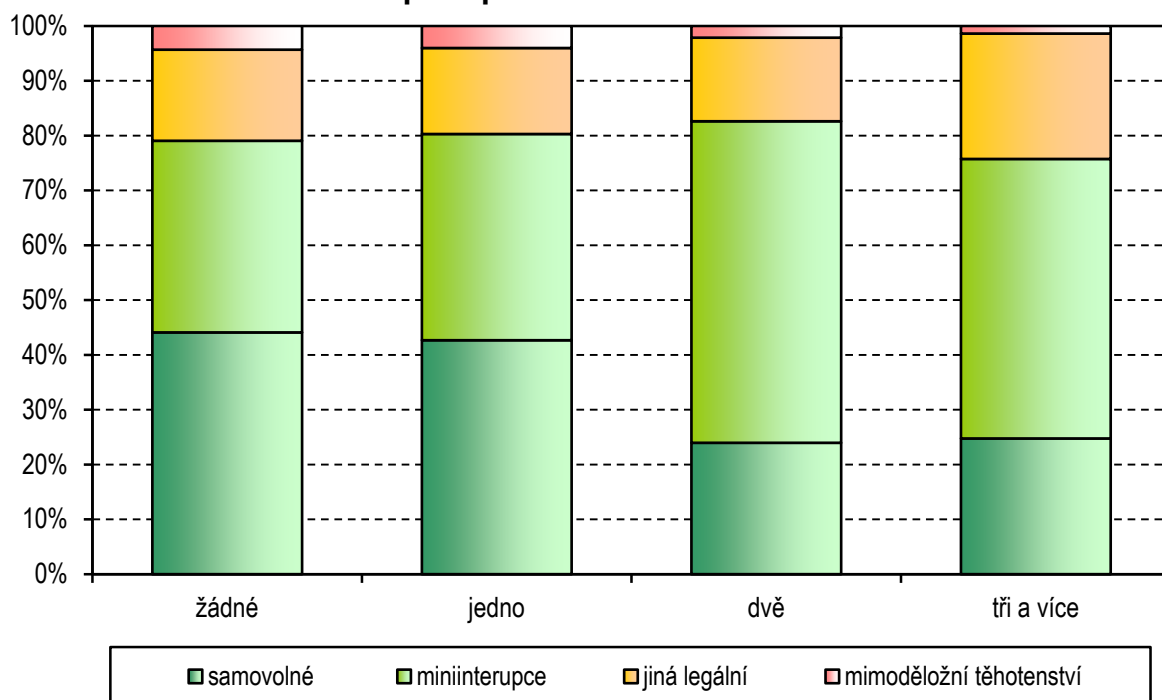
Nejvíce potratů bylo evidováno u žen se středoškolským vzděláním (22 036, tzn. 58,5 % ze všech potratů). Dlouhodobě se snižuje počet potratů žen se základním vzděláním a roste podíl potratů vysokoškolaček. Tento trend je zcela závislý na měnící se vzdělanostní struktuře, kdy narůstá počet žen s vyšším vzděláním na úkor žen s žádným či základním vzděláním. Ženy se základním a středním vzděláním nejčastěji podstupovaly UPT. Umělé přerušeni ze zdravotních důvodů představovalo 8,8 % potratů u žen se základním vzděláním a 12,3 % potratů žen středoškolaček. U žen vysokoškolaček se nejčastěji jednalo o samovolné potraty (50,8 % potratů vysokoškolaček), což do značné míry souvisí s vyšším věkem těchto žen. Struktura potratů středoškolaček se dlouhodobě nejvíce shoduje s republikovým průměrem.

Struktura potratů podle druhu a nejvyššího dokončeného vzdělání ženy v roce 2013

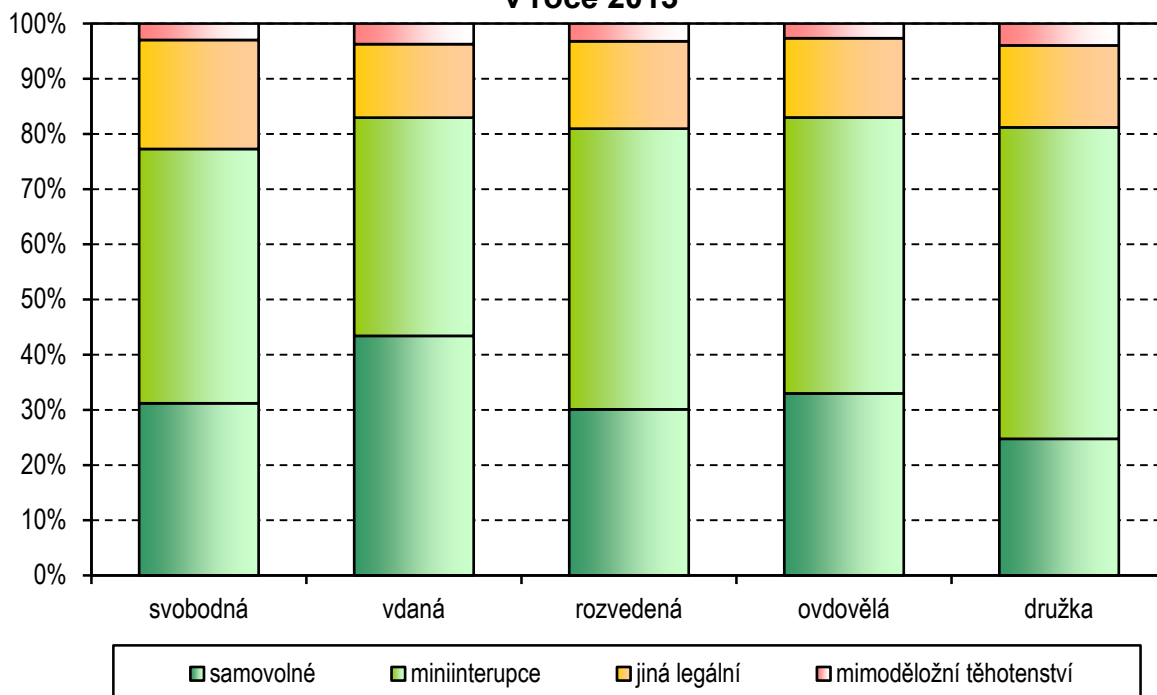
U žen bezdětných a žen s jedním dítětem se podíl umělých přerušeni a podíl samovolných potratů téměř rovnal (44,1 % samovolných potratů a 51,6 % UPT u žen bezdětných, 42,7 % samovolných potratů a 53,3 % UPT u žen s jedním dítětem). Výrazná převaha umělých přerušeni těhotenství oproti počtu samovolných potratů je pak patrná u žen se dvěma dětmi a u žen se třemi a více dětmi (24,0 % samovolných potratů a 73,9 % UPT u žen se dvěma dětmi, 24,8 % samovolných potratů a 73,9 % UPT u žen se třemi a více dětmi).

Struktura potratů podle druhu a počtu živě narozených dětí před potratem v roce 2013

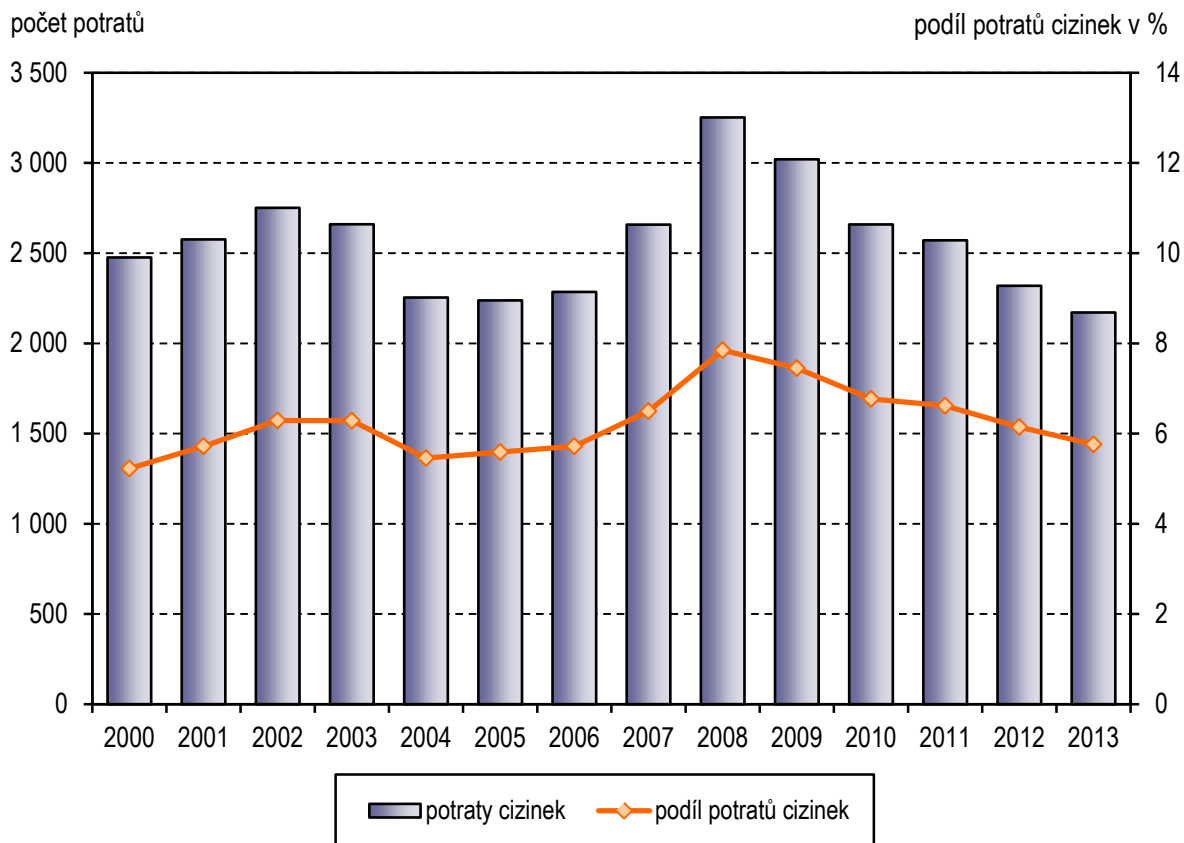
Stejně jako vzdělanostní struktura žen, které prodělaly potrat, tak i složení podle rodinného stavu je silně závislé na struktuře celkové populace žen v plodném věku. V souvislosti s nárůstem počtu nesezdaných soužití a podílu dětí narozených mimo manželství, také podíl svobodných žen, u nichž byl evidován potrat, stoupá. Naposledy v roce 2010 bylo evidováno nejvíce potratů u vdaných žen (44,0 %), od roku 2011 největší podíl představují ženy svobodné (47,9 % v roce 2013, oproti ženám vdaným 39,0 %). Zastoupení žen rozvedených, ovdovělých, žen žijících s partnerem a žen, jejichž rodinný stav nebyl zjištěn, se dlouhodobě pohybuje okolo 13 procent.

Struktura potratů podle druhu a rodinného stavu ženy v roce 2013

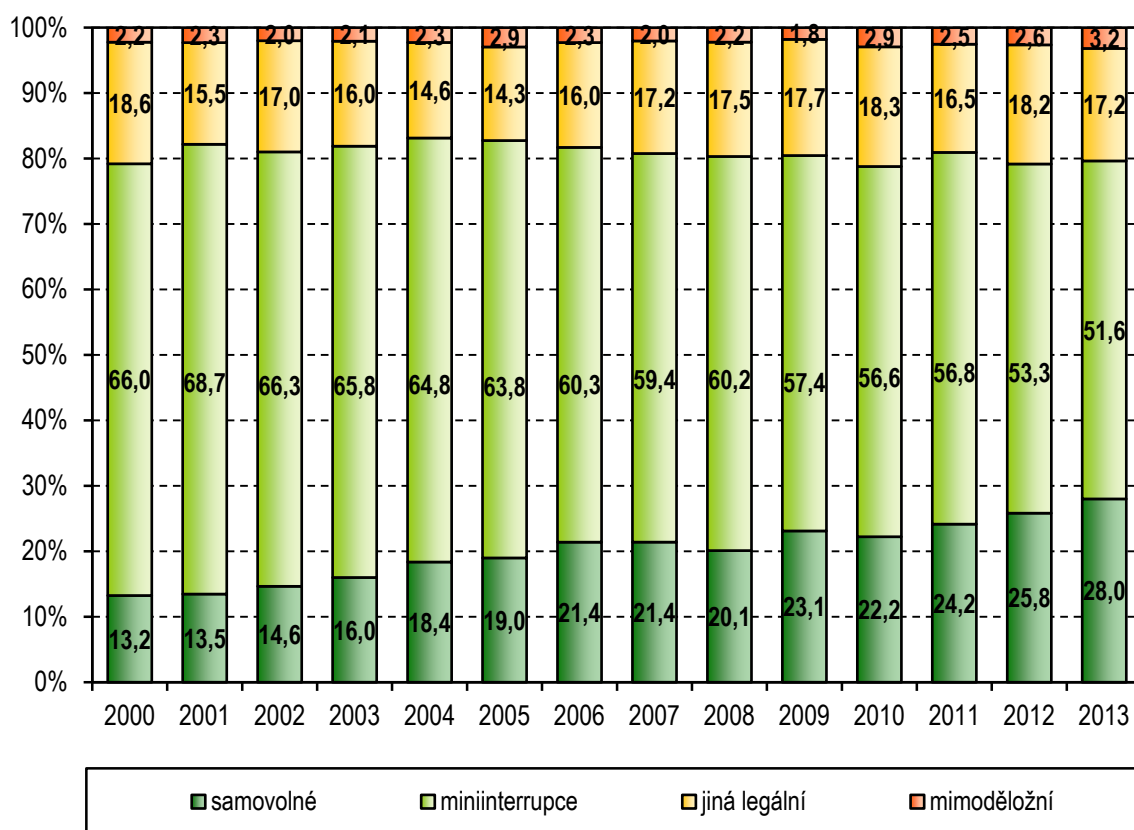

Cizinky s trvalým či dlouhodobým pobytem v roce 2013 prodělaly 2 171 potratů, což činí 5,8 % ze všech potratů v ČR. Zastoupení cizinek na celkovém počtu potratů klesá od roku 2008, kdy dosahovalo 7,8 %. Největší část potratů cizinek tvořila umělá přerušeni těhotenství (68,8 %), poté samovolné potraty (28,0 %) a ukončení mimoděložních těhotenství (3,2 %). Přestože podíl UPT je stále výrazně vyšší než u českých občanek, struktura potratů cizinek podle druhu potratu se stále více přibližuje struktuře potratů českých žen. Nejvyšší podíl cizinek na celkovém počtu potratů byl jako již tradičně v Hlavním městě Praze (20,8 %), dále pak v Karlovarském kraji (9,7 %), nejmenší naopak v Moravskoslezském kraji (1,5 %) a následně v Olomouckém kraji (2,1 %). Tato struktura je významně ovlivněna zastoupením cizinců v jednotlivých krajích.

Vývoj počtu potratů cizinek v ČR v letech 2000–2013

Vývoj struktury potratů cizinek podle druhu v ČR v letech 2000–2013

Vypracovala: Mgr. Jitka Marková